

Tezy do referatu
p.t. "Stan wychowania fizycznego w woj. lubelskim"
na Plenum Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej w Lublinie
dnia 30.IX.1959 r.

- . - . -

1. Okres 15 lat Polski Ludowej charakteryzuje się dużymi sukcesami w rozwoju wychowania fizycznego i sportu. Do szczególnych osiągnięć należy zaliczyć wykształcenie licznej kadry wychowawców fizycznych, rozwój budownictwa obiektów i urządzeń potrzebnych do wychowania fizycznego i sportu, powiększenie zasięgu Kultury Fizycznej i sukcesy na arenie międzynarodowej.
2. Zadania, jakie postawił przed narodem polskim III Zjazd PZiR, wymagają skupienia wszystkich naszych sił, mobilizacji każdego działu naszej gospodarki, wciągnięcia do tej pracy każdego. Naszym zadaniem będzie upowszechnienie wych. fiz. i sportu, zwiększenie jego poziomu, przygotowanie fachowej Kadry, zwiększenie bazy materialnej, zwiększenie funduszków na w.f. i polepszenie organizacji i metod pracy.
3. Fundamentem w rozwoju Kultury Fizycznej jest młodzież szkolna, która jest najbardziej podatna na kształcące-rozwojowe bodźce, jakimi posługuje się wychowanie fizyczne i sport. Stan wych. fizycznego w szkołach decyduje w znacznym stopniu o ilościowym i jakościowym stanie dobrowolnego w.f. i Sportu młodzieży poza szkolnej i osób dorosłych.
4. W ciągu ostatnich lat Kuratorium O.S. włożyło dużo wysiłku, aby wych.fiz. znalazło odpowiednie miejsce w szkole, aby zapewnić odpowiednie warunki do wych.fiz. zaś nauczyciele w.f. wykazali dużo zapału i wytrwałości w pracy, przezwyciężając na tej drodze wiele przeszkód i trudności.
5. Realizacja wych.fiz. w szkołach nie jest jeszcze zadawalająca. Najbardziej zaniedbane pod tym względem wych.fiz. są szkoły podstawowe. Przyczyną tego stanu jest brak dostatecznej ilości Kadry w.f., brak odpowiedniej bazy materialnej i środków oraz zaniedbania, wynikające z braku nadzoru pedagogicznego, braku troski w zakresie wykorzystania przeszkolonych na kursach nauczycieli, lekceważenie tego przedmiotu przez kierowników szkół, słabe przygotowanie się do lekcji nauczycieli.
6. Szkoły średnie ogólnokształcące i zawodowe oraz licea pedagogiczne znajdują się w lepszych warunkach niż szkoły podstawowe, zarówno w zakresie obsady fachowych kadr nauczycielskich, jak i bazy materialnej, przy czym szkoły zawodowe są w gorszych warunkach niż szkoły ogólnokształcące. Posiadają mniej sal, boisk i urządzeń do wych.fizycznego. Realizacja programu jest naogół zadawalająca, choć nie pozbawiona wielu jeszcze braków. Do niedociągnięć należy zaliczyć: małą aktywność nadzoru pedagogicznego, brak pełnej obsady, dużą ilość nauczycieli niekwalifikowanych, małą ilość godzin w.f. w klasach IX-XI w szkołach ogólnokształcących i liceach pedagogicznych, nieodpowiednią metodę prowadzenia zajęć w.f., wynikającą z lekceważenia dokształcania i doskonalenia się. Zaniedbania w przygotowaniu się do lekcji, rutyny i szablonu, które powodują nudę na lekcjach.

7. Uzupełnieniem obowiązkowego w.f. w szkołach jest sport zorganizowany w KS, SKS i MKS. Działalność KS w szkołach podstawowych i SKS - MKS w szkołach średnich jest dość ożywiona. Charakteryzuje się dużą ilością przeprowadzonych imprez sportowych, których ilość eg. danych, uzyskanych ze szkół budzi wątpliwość. Słabą stroną pracy SKS i MKS jest strona organizacyjna. Za duży nacisk kładzie się na wyczyn, co powoduje zawężenie oddziaływania na ogół młodzieży. Odczuwa się brak pracy w Kołach Klasowych. Ponadto za mało wciągnięty jest do pracy aktyw młodzieżowy.
8. Formy współpracy Kuratorium O.S. z Radą Wojewódzką I.Z.S. odnośnie szkolenia nauczycieli ze szkół wiejskich, jako przyszłych instruktorów w LZS-ach należy uznać za celowe i przynoszące korzyści obu stronom.
9. W szkołach wyższych dzięki pracy Studiów W.F. AZS notuje się duży rozwój w.f. i Sportu wśród młodzieży akademickiej, obejmującej około 50% ogółu studentów. Dla dalszego rozwoju i polepszenia metod pracy uwzględniającej grupy specjalizacyjne, niezbędne jest wybudowanie na terenie miasteczka uniwersyteckiego obiektów sportowych, lokalizacja których jest zatwierdzona, a założenia projektowe od 1958 roku są złożone w MSW i GKKF.
10. Realizacja zadań w zakresie w.f. i Sportu w szkołach byłaby lepsza, gdyby większą pomoc okazały Prezydja Rad Narodowych. Prezydja Rad Narodowych wykarują za mało troski, szczególnie w zakresie przyznawania terenów pod placówki i boiska, preliminarza odpowiednich kwot na urządzenia sportowe i sprzęt do w.f. dla szkół podstawowych.
11. Mimo jeszcze niedostatecznej ilości LZS uznać stan ilościowy LZS za wystarczający, natomiast cały wysiłek organizacyjny władz LZS i aktyw sportowej tej organizacji winno się skierować na odpowiednie przygotowanie Kadry fachowej, gdyż jest ona w chwili obecnej niewielka i słabo przygotowana fachowo. Stosunkowo duże rozproszenie LZS po różnych gromadach i częstokroć brak podstawowych warunków stawia LZS w skomplikowanej sytuacji materialnej. O ile udział młodzieży męskiej jest stosunkowo duży, to kobiety stanowią zdecydowaną mniejszość w LZS-ach, a ich aktywność jest niewspółmiernie niska. Braki społeczne w zakresie budownictwa drobnych obiektów /boisk siatkówki/ zostały zanadto obserwowane, obserwuje się również, brak opieki i konserwacji nad utrzymaniem urządzeń już wybudowanych.
12. Powstanie Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej w miejsce Wydziału Sportowych, ze ściśle określonym kierunkiem działania /wychowanie fizyczne/ kładzie kres wykorzystywaniu środków finansowych nie tylko na sport. Krótki okres działalności pozwala przypuszczać, że rozwój oświaty idzie we właściwym kierunku. Niepokoi trochę fakt, że część ognisk związkowych stara się z różnych grup lub sekcji w.f. montować zespoły wyczynowe, zamiast przekazywania ewentualnych wyczynowców do klubów sportowych, które z reguły odczuwają brak zaplecza.

W zakresie form i metod działania Towarzystwo jeszcze eksperymentuje. Prowadzenie stałych systematycznych zajęć obserwuje się w ogniskach statutowych, gdzie jest zatrudniona wysoko kwalifikowana kadra. Ogniska związkowe przejawiają dużą aktywność, startują w różnych zawodach i sportach, jednak bez uprzedniego przygotowania. Ogniska związkowe działają przy zakładach pracy i z reguły w okresie letnim korzystają z obiektów przyzakładowych /klubowych/. Dużą popularność zdobyła najprostsza forma turystyki, mianowicie wypoczynek po pracy, camping, a kilka ognisk dysponuje 9 stałymi ośrodkami turystycznymi, przede wszystkim nad jeziorami Lubelszczyzny oraz jednym w Wilkozach koło Giżycka.

13. Cennym uzupełnieniem dobrowolnego wychowania fizycznego są Ośrodki Wychowania Fizycznego. Brak jednak odpowiedniej propagandy, skrytalizowanej formy pracy, nie przynoszą dotychczas pożądaných efektów. Doświadczenie wykazuje, że najlepszą formą pracy jest szkolenie podstawowe w niektórych dyscyplinach np. nauka jazdy na nartach, nauka pływania dla starszego społeczeństwa, nauka jazdy na łyżwach dla dzieci. Takie dyscypliny jak lekkoatletyka, szermierka, kucznictwo prowadzone w O.W.F. skłania się ku specjalizacji.

Właściwe, w odpowiedniej ilości zaopatrzenie w podstawowy sprzęt O.W.F. stanowi aktualną pomoc młodzieży szkolnej, która tego typu sprzętu w szkolnictwie naogół jest pozbawiona.

14. Mówiąc ogólnie o upowszechnieniu Kultury Fizycznej, trzeba zwrócić szczególną uwagę na niepołojące zjawisko zmniejszenia się aktywności działaczy sportowych, nauczycieli w.f., w realizacji Państwowej Odznaki Sprawności Fizycznej /MOSFiz. i POSFiz./. Trzeba zdawać sobie z tego sprawę, że odznaka jest pewnego rodzaju sprawdzianem powszechności.
15. Na terenie n/województwa znacznie rozwinęła się sieć sklepów zaopatrzonych w artykuły i sprzęt sportowy. Obrót handlowy tymi artykułami wzrósł w ostatnich latach znacząco, co bezsprzecznie stanowi o bogatszym zaopatrzeniu rynku i zakupie przez społeczeństwo indywidualnie takiego sprzętu jak narty, łyżwy, łyki, saneczki, wrotki, hantelki dla dzieci.
16. Jedną z form ruchu, która zyskuje coraz większe uznanie w społeczeństwie jest turystyka. Przewija się ona w programach obowiązkowego wychowania fizycznego w szkolnictwie, zyskuje co raz większe uznanie w dobrowolnym wych.fiz. LZS - TKKF. Wycieczki turystyczne, camping są szczególnie popularne w szkolnictwie, w zakładach pracy natomiast - wypoczynek świąteczny.
17. Niewielka ilość urządzeń sportowych z okresu przedwojennego oraz poważne zaniedbania ich w czasie okupacji, powoli ulega stałej poprawie.

Olbrzymie nakłady inwestycyjne ostatnich lat pozwalają uzupełnić sieć boisk letnich, nie mniej jednak są one nie wystarczające.

Mimo wzrostu sal gimnastycznych z 28 w 1949 r. do 97 w 1959 r., odczuwa się poważny ich brak. - 7 pływalni wybudowanych w okresie powojennym i perspektywa budowy krytej pływalni w Lublinie rozwiąże problem pływania w Lublinie.

Pozostaje jednak około 15 większych skupisk ludzi /miast powiatowych/ dla których nie przewiduje się pływalni, gdyż wskaźnik GKKF przewiduje budowę pływalni otwartej - na 50.000 mieszkańców.

W zakresie wykonawstwa urządzeń sportowych wobec braku wyspecjalizowanych firm, roboty te nieraz ciągną się długo i posiadają wszelkie cechy brakeróbstwa.

Podkreśla się jednak dużą ofiarność społeczeństwa przy budowie obiektów - Lublinianka, Tomaszów, Chełm i wielu innych.

Ogólny jednak, bolesny problem, przedstawiają obiekty i urządzenia zdewastowane przez brak bieżącej konserwacji. Sytuacja taka jest nie tylko na dużych obiektach, ale również boiskach przyszkolnych, które stanowią podstawowy warsztat pracy dla realizacji obowiązkowego wychowania fizycznego.